A. D. 1904.

CURRENDA VII.

Motu Proprio Piusa X.
o kodyfikacyi prawa kanonicznego.

Zaraz po objęciu trudnego urzędu rządzenia całym kościołem, włożonego na Nasze barki przez tajne wyroki Bożej Opatrzności, główną Naszą uwagę zwróciliśmy na to, by wszystko, o ile siły pozwolą, odnowić i na nowo odrodzić w Chrystusie. Ten zamiar wyraziliśmy już w pierwszej Naszej Encyklice do biskupów całego świata katolickiego; do osiągnięcia tego celu postanowiliśmy skierować wszystkie siły Naszej duszy i do tej zasady staraliśmy się zastosować wszelkie Nasze przedsięwzięcia. Wiedząc zaś dobrze, że do takiego odrodzenia w Chrystusie wiele przyczynić się może karność kościelna, dobrze urządzona, na nią obecnie szczególną uwagę i troskę Naszą zwracamy.

Stolica apostolska czy to na Soborach powszechnych, czy to po za niemi, nigdy nie omieszkała popierać kościelnej dyscypliny za pomocą dobrych ustaw, zastosowanych do wymagań ducha czasu i potrzeb ludzkich. Ale prawa nawet najroztropniejsze, jeżeli nie są razem zebrane, łatwo pozostają nieznane dla tych, których obowiązują i dlatego też nie mogą być w należyty sposób wykonywane. Dla uniknięcia tego niebezpieczeństwa i dla tem skuteczniejszej obrony karności kościelnej, sporządzono rozmaite *Zbiory* praw kościelnych. Pomijając dawniejsze, wspominamy o Gracyanie, który w slynnym swym *Dekrecie* usiłował rozmaite ustawy kościelne nietylko zebrać razem, ale także sprowadzić do pewnej wspólności i zgodności ze sobą.

Po nim poprzednicy nasi, Innocenty III, Honoryusz III. Grzegórz IX. Bonifacy VIII. i Klemens V z Janem XXII biorąc sobie za wzór *Zbiór* prawa rzymskiego dokonany przez Justyniana, sporządzili i promulgowali autentyczne *Zbiory Dekretałów*, z których trzy ostatnie wraz z Dekretem Gracyana stanowią dzisiejszy *Corpus juris Canonici.*

Gdy on jednakże, wskutek nowego prawa Trydenckiego, jakoteż wskutek ogłoszenia późniejszych ustaw, okazał się niedostateczny, postarali się papieże Grzegorz XIII, Sykstus V, Klemens VIII, i Benedykt XIV jużto o nowe wydanie *Corpus juris Canonici*, jużto o inne *Zbiory* autentyczne praw kościelnych, do których w ostatnich czasach przybyły Kollekcye autentyczne dekretów niektórych Kongregacyj rzymskich.

Jakkolwiek przez to trudności stosownie do wymagań czasu nieco się zmniejszyły, rzecz jednak sama nie została dostatecznie załatwiona. Już sama obfitość zbiorów utrudnia nie mało ich poznanie; z biegiem wieków pojawiło się bardzo wiele praw, które tworzą całe tomy; nie mało z nich, które w danej chwili były stosowne i dobre,

później zostało zniesionych lub wyszły z użycia; wreszcie niektóre, wskutek zmienionych stosunków albo okazały się trudne do wypełniania albo mniej pożyteczne dla dobra powszechnego.

Tym niedogodnościom przynajmniej co do niektórych ważniejszych i bardziej naglących części prawa kościelnego, starali się zapobiedz szczególnie Pius IX i Leon XIII, a to w ten sposób, iż jeden przez Konstytucyę „*Apostolicae Sedis*“ ograniczył cenzury latae sententiae, drugi zaś za pomocą konstytucyi „*Officiorum et munerum*“ złagodził przepisy tyczące się publikowania i cenzurowania książek, a konstytucyą „*Conditae a Christo*“ ustanowił normy dla Kongregacyj zakonnych, składających śluby pojedyncze. Ale wielu ze światłych pasterzy jak i kardynałów Świętego rzymskiego Kościoła przedłożyło usilną prośbę, aby wszystkie dotąd wydane prawa kościelne, według jasnego i systematycznego porządku razem zebrać, opuszczając te z nich, które zostały zmienione lub wyszły z użycia a inne, gdzieby tego zachodziła potrzeba, zastosowując lepiej do wymagań i warunków ducha czasu. Takie samo życzenie objawiało wiele biskupów na Soborze Watykańskim.

Widząc, że życzenia te są słuszne przyjęliśmy je chętnie i zarazem powzięliśmy zamiar skierowania ich na tory rzeczywistości. Ponieważ zdajemy sobie dokładnie sprawę z wielkości i doniosłości tego przedsięwzięcia, dlatego z własnego popędu i z całą świadomością po dojrzałej rozwadze rozporządzamy i wykonać polecamy co następuje:

I. Ustanawiamy papieską Komisyę, której powierzone będzie naczelne kierownictwo i troska nad całą tą sprawą a w skład jej wejdzie kilku Kardynałów Świętego Rzymskiego Kościoła mianowanych przez Papieża.

II. Tej Komisyi przewodniczyć będzie sam Papież a w nieobecności Papieża kardynał dziekan.

III. Oprócz tego ustanowioną zostanie dostateczna liczba Konsultorów, wybranych z najdoświadczeńszych kanonistów i teologów a zatwierdzonych przez Papieża.

VI. Jest naszą wolą, aby cały episkopat, wedle wskazówek, które we właściwym czasie zostaną wydane, wziął udział w wykonaniu tego niezmiernie doniosłego dzieła.

V. Skoro zostanie określony dokładnie sposób postępowania w tej sprawie, zadaniem Konsultorów będzie przygotować materyał i wydać o nim swój sąd na zebraniach, które się będą odbywać pod przewodnictwem Sekretarza Komisyi Kardynalskiej. Prace ich i opinie zbadają następnie kardynałowie, poczem wszystko zostanie przedłożone Papieżowi do ostatecznego prawomocnego zatwierdzenia.

Wolą jest Naszą nadać zawartym w tem piśmie postanowieniom całą moc prawną, ze zniesieniem równocześnie wszelkich przeciwnych rozporządzeń bez względu na to, czy wymagają specyalnej czy też nawet bardzo szczegółowej wzmianki.

Dan w Rzymie u św. Piotra dnia 19. marca w uroczystość św. Józefa Oblubieńca Najśw. Maryi Panny, 1904, w pierwszym roku Naszego potyfikatu.

PIUS X.

Stosownie do trzeciego punktu niniejszego rozporządzenia zostali wybrani przez Kardynałów, za zgodą Papieża następujący Konsultorowie, z teologów i kanonistów rzymskich, do których później będą dobrani jeszcze inni: Albert Pillet, Alexy Lepicier, Alojzy Veccia, Alfons Eschbach, Bernard Klumpeb, Kajetan De Lai, Karol Lombardi, Franciszek Ksaw. Wernz, Wilhelm Sebastianelli, Wilhelm Van Rossum, Wawrzyniec Janssens, Maurus Kaiser, Piotr Armengaudiusz Valenzuela, Filip Giustini, Pius de Langogne, Tomasz Esser, Wincenty Ferdynand Y Villa.

Nadto kardynał Sekretarz Stanu Merry Del Val z polecenia Ojca św. rozesłał list do wszystkich Arcybiskupów by ci po porozumieniu się z biskupami swych prowincyj swoje uwagi o obecnie obowiązującem prawie kanonicznem, najdalej w przeciągu czterech miesięcy do Rzymu nadesłali i zaznaczyli, co w niem według ich zdania albo zmienić albo poprawić należy.

Aby tem skuteczniej cały episkopat mógł współdziałać w tej ważnej i cały Kościół obchodzącej sprawie daje Papież upoważnienie biskupom poszczególnych narodowości, ażeby porozumiawszy się między sobą wybrali i do Rzymu jednakże na swój koszt wysłali, którego ze swoich teologów i kanonistów, by ci na miejscu razem z innymi Konsultorami nad uporządkowaniem prawa pracować mogli. Jeżliby zaś to nie dało się zrobić, to mogą biskupi kogoś wyznaczyć, by ten listownie Konsultorów rzymskich o życzeniach i potrzebach ich narodowości zawiadamiał.

MOTU PROPRIO PIUSA X.

o nowem wydaniu ksiąg liturgicznych z melodyami gregoryańskiemi.

Aby ułatwić wykonanie rozporządzeń zawartych w *Motu proprio* z d. 22. listopada 1903 *o muzyce i śpiewie kościelnym*, Pius X ogłasza nowe *Motu proprio*, którem poleca Drukarni Watykańskiej wydanie nowych ksiąg liturgicznych. Wydaniem tem ma się zająć osobna na ten cel wyznaczona komisya, której członków ogłasza wspomniane *Motu proprio*, a która otrzymała od Papieża następujące wskazówki:

a) Melodye gregoryańskie mają być przywrócone w całej swej czystości według najstarszych kodeksów ksiąg liturgicznych i według najstarszej w kościele tradycyi;

b) Przyznając Benedyktynom francuskim z Solesmes wielką zasługę około sprawy przywrócenia śpiewu gregoryańskiego, Pius X. rozporządza, by im głównie powierzono redakcyę tych części ksiąg liturgicznych, które zawierają melodye;

c) Wyznaczona komisya zbada sumiennie każdy projekt i nie pozwoli na druk żadnego ustępu, którego autentyczność nie byłaby popartą dostatecznymi dowodami. Gdyby co do jakiego szczegółu zachodziła wątpliwość, komisya ma się zwrócić do ludzi znających się na śpiewie gregoryańskim i poprosić ich o wskazówki;

d) Projekt przyjęty przez komisyę uzyska aprobatę Stolicy Ap., a następnie Drukarnia Watykańska wydrukuje ułożone w ten sposób księgi liturgiczne. Będzie to wydanie autentyczne. Odtąd też żaden z biskupów nie będzie mógł udzielić pozwole-

nia na wydanie ksiąg liturgicznych, jeżeli co do tekstu i co do melodyj nie będzie zgodnem z wydaniem Watykańskiem.

Stowarzyszenie „Perseverantiae sacerdotalis“.

Z końcem roku ubiegłego liczyło w dyecezyi tarnowskiej członków 182, z których umarło w tymże czasie siedmiu, mianowicie: ks. Józef Oświęcimski, ks. Antoni Ochmański, ks. dr. Józef Mazurkiewicz, ks. Bartłomiej Unger, ks. Paweł Jende, ks. Stanisław Dylski i ks. Wincenty Wnęk; zapisało się zaś ośmiu nowych członków. Za wszystkich zmarłych członków tego Stowarzyszenia w ciągu roku należy się odprawić jednę mszę świętą lub odmówić jeden nokturn i Laudes ex officio defunctorum.

Ofiary na kościół w Czarnympotoku.

Do miejsc wybranych, które sobie w naszej dyecezyi Królowa Niebios szczególnie upodobała i gdzie wiernym uciekającym się pod Jej obronę, zjednywa nieustannie miłosierdzie i rozliczne łaski boże, należy także Czarnypotok z swoim łaskami słynącym obrazem Matki Boskiej Bolesnej. Garną się w to miejsce liczne rzesze pątników z bliższa i z dalsza, pomnożyła się także liczba tamtejszych parafian, tak, że starożytny kościółek nie może wszystkich pomieścić, a nadto prócz rozszerzenia wymaga koniecznie zrestaurowania i nowego pokrycia.

Miejscowy duszpasterz czyni co może, aby uzbierać potrzebny fundusz; atoli przekonuje się, że swojemi siłami i swoich parafian zamiaru do skutku nie doprowadzi.

W tem trudnem położeniu zwraca się do Nas z gorącą prośbą, abyśmy tę zbożną sprawę polecili ofiarności wszystkich naszych dyecezyan, co tem chętniej na tem miejscu czynimy, iż w bieżącym roku obchodzimy półwiekową rocznicę ogłoszenia dogmatu o niepokalanem poczęciu Najświętszej Maryi Panny, więc niejeden prawdziwy czciciel Maryi przyczyni się chętnie swoim datkiem na rozszerzenie i zrestaurowanie tej skromnej i podupadłej świątyni w Czarnympotoku, gdzie się ujawnia Jej macierzyńska dobroć nad nami.

Ofiary można nadsyłać do Konsystorza Biskupiego lub wprost do Urzędu Parafialnego w Czarnympotoku.

O łasce Boskiej i Przenajświętszym Sakramencie.

Pod tym tytułem napisał ks. Franciszek Sal. Jenkner dziełko, które dla czyteln ludowych gorąco polecamy. —

Św. PASKAL.

Nakładem redakcyi „Prawdy" w Krakowie wyszła książeczka p. t. „*św. Paskal— Opowiadania i nauki dla młodzieży*". Zwracamy uwagę WW. Duchowieństwa na to wydawnictwo, które może wielce przyczynić się do rozbudzenia życia religijnego wśród młodzieży wiejskiej zwłaszcza u pastuszków. Książeczka nadaje się bardzo dobrze na „nagrody pilności" w szkołach wiejskich i nabyć ją można w redakcyi „Prawdy" za 20 hal.

Poszukuje się metryk:

I. 1. urodzenia Karola Gottschliga w latach między 1748—1752.

2. urodzenia Franciszki Gottschlig około 1763.

3. zaślubin Karola Gottschliga z Anną Dworzak de Willikowsky około roku 1770—1775.

4. śmierci Teresy Gottschlig około 1784.

Za wynalezienie i nadesłanie metryk 1 i 3 wypłaci August Ritter v. Gottschlig (Budapest—Steinbruch) po 250 kor., za 2 i 4 razem 100 koron.

II. Metryki chrztu Antoniego Wróblewskiego (zmarłego z końcem XVIII. w.) oraz jego aktu ślubnego.

Rekollekcye kapłańskie

w Kollegium OO. Jezuitów w Nowym Sączu rozpoczną się 11. lipca wieczorem a trwać będą do 15. O czem zawiadamiając polecamy, aby kapłani mający zamiar wziąć w nich udział zgłosili się listownie bezpośrednio do Przew. O. Stan. Siarkowskiego, Rektora kolegium na kilka dni przed ich rozpoczęciem.

Czas rekollekcyi kapł. w innych miejscowościach później ogłosimy.

Visitatio canonica Decanatus Bobovaensis.

1. Die 18. Augusti a. c. horis pomeridianis ad Cięszkowice veniemus, ibique diebus 19 et 20 Augusti sacris fungemur officiis.
2. Diebus 21 et 22 Augusti in Jastrzębia.
3. Diebus 23 et 24 Augusti in Bruśnik.
4. Diebus 25 et 26 Augusti in Bobowa.
5. Diebus 27 et 28 Augusti in Wilczyska.
6. Diebus 29 et 30 Augusti in Lipnica wielka.

7. Die 31. Augusti in Korzenna.
8. Die 1. Septembris in Mogilno.
9. Die 2 Septembris in Krużlowa.
10. Die 3 Septembris in Ptaszkowa.
11. Diebus 4, 5 et 6 Septembris in Grybów.

Quae pro notitia Venerabili Clero communicantes ordinamus, ut omnes Sacerdotes dioecesani — permittentibus id rubricis — durante hac Visitatione sumant quotidie collectam „de Spiritu sancto".

Składki na Małe Seminaryum (ciąg dalszy do Kur. V. ex 1904).

Kazimierz Bzowski 10 kor. — X. Fr. Pawlikowski 40 kor. (M.) — XX. konkursowi 100 kor. — X. Dr. Ign. Maciejowski 100 kor. — X, kan. Dr. Stan. Dutkiewicz 500 kor. — X. kan. Szurmiak 50 k. — X. Głowacz 100 k. — M. Fusek 20 k. — Biegonice 12 k. 40 h. — X. A. Niemiec 30 k. (M.) — Księżna Konst. Sanguszkowa 1000 kor. — Franciszka Magierowa 300 kor. — J. Götz Okocimski 40 k. — Rzezawa 16 k. 52 h. — X. dr. Krzysiak 40 kor. (M.).

Składki na Świętopietrze (ciąg dalszy do Kur. XIX. ex 1903).

Szynwałd 24 kor. — Brzeziny 17 k. 50 h. — Rzezawa 20 k. — X. kan. Franciszek Leśniak 10 kor. — Wiśnicz Nowy 28 kor. 72 h. — Dembno 80 k. — Gwoździec 15 kor. — Hr. Bogumiła Stadnicka z Wielkiej wsi 100 kor.— Piwniczna 20 k.— Łukowica 18 k. 20 h. — Cerekiew 20 k. — Bolesław 85 k. — Olszyny 12 k. — Chomranice 17 k. 10 h. — X. Siemek 4 k. — X. Janik 1 kor. X. Wiejaczka 6 kor. — X. Irzyński 2 kor. — X. Kobiela 4 k. — X. Sowicki 32 k. — X. J. Florek 2 kor. — X. Mordarski 2 k. — X. Sołtys 20 k. — X Zarański 2 k. — Gumniska 20 k. — Tarnów 31 kor. 90 h. — Księża wikarzy katedralni 30 k. — Rzochów 20 k. — X. Szymanek 12 k. — Lubcza 25 k. — Księża Dek. Mieleckiego 155 k. — Księża Dekanatu Radomyskiego 71 k. -- X. Infułat Stanisław Walczyński 100 k. — SS. Służebniczki z Dębicy 200 k. — Szczucin 80 k. — Księżna Konst. Sanguszkowa 2000 kor. — X, kan. Franc. Walczyński 20 k. — Kamionka wielka 10 k. 25 h. — Siemiechów 9 k. — Czermin 66 k. — 72 hal. — Kolbuszowa 15 k. — X. Stan. Pajor 10 kor. — Ochotnica 28 k. 80 h. — Uszew 34 k. — Zalasowa 19 k. — Grybów 42 k. — Okulice 20 k. — Olesno 30 k. — Rzezawa 20 k. — Hr. Jan Stadnicki 90 kor.

Składki na restauracyę katedry (ciąg dalszy do Kur. XIX. ex 1903).

X. Siemek 4 k. — X. Irzyński 2 k. — X. Stopa 4 k. — X. Kobiela 2 k. — X. Sowicki 2 k. — X. Zarański 1 k. — X. Szymanek 5 k. — Fel. Wilczyński 5 k. — Chorzelów 14 k. 26 h. — X. Inf. Stan. Walczyński 20 k.—X. Jan Wilkowicz 20 k.— Kolbuszowa 15 kor. — Za dogmatykę X. Tylki 24 kor. 92 hal.—Za Ćwiczenia duchowne 3 k. 90 hal. — Jan i Wiktorya Mondalscy z Uścia solnego 4 k.—Bolesław 50 k. — Januś 57 hal.

Składki na Missye zagraniczne.

Królówka 12 k. (Dziec. Jezus) — Szynwałd 16 k. — Rzezawa 10 kor. — Wiśnicz Nowy 17 k. 47 h. Piwniczna 20 k. — Zgórsko 51 k. 22 h. (Dziec. J.) — X. Szymanek 8 k. — Góra św. Jana 25 k. — Księża Dekanatu Mieleckiego 160 k. — Sobołów 15 k. 62 h. — Księża Dekanatu Radomyskiego 52 k. — X. Wąsowicz 5 k. — X. Kubas 4 k. (Dziec. J.) — Kamionka wielka 5 k. 35 h. — Czermin 36 k. 72 h. — Kolbuszowa 20 k. — X. Stan. Pajor 2 k. (Dziec. J.) — Rzochów 12 k. — Wojnicz 40 k.— Rzezawa 10 kor.

Na Ziemię świętą (ciąg dalszy Kur. XIX. ex 1903).

Brzeziny 19 kor. 40 h. — Rzezawa 10 k. — Chorzelów 15 k. 23 h. — X. Inf. Stanisław Walczyński 20 k. — X. Wąsowicz 3 kor. — Szynwałd 10 k. — X. Głowacz 10 kor. — Mała 12 k. — Porąbka uszewska 15 k. — Kamionka wielka 4 k. 65 h. — Siemiechów 9 k. — X. Mączka 80 hal. — X. Rogoziewicz 2 k. — Czermin 13 k. 16 hal. — Szczepanów 18 k. — Wiśnicz nowy 16 k. 80 h. — X. Żądło 14 k. — Łęki dolne 18 k. 44 h. — Okulice 5 k. — Rzochów 12 k. — Bolesław 50 kor. — Tarnów 92 kor. — Rzezawa 5 k.

Składki na Kanonizacyę Bł. Kingi (ciąg dalszy do Kur. XIX. ex 1903).

Rzezawa 10 kor. — Sobolów 9 k. — Księża Dekanatu Radomyskiego 27 k. — X. Infułat Stanisław Walczyński 20 kor. — X. Wąsowicz 5 kor. — X. Olexy 2 k. — X. Piotrowski 1 k. — X. Mączka 1 kor. — X. Stanisław Gajewski 1 kor. — X. Rogoziewicz 2 k. — Kolbuszowa 10 k. — Rzezawa 10 kor.

Składki na wykupno Niewolników w Afryce.

Okulice 14 kor. — Jazowsko 46 kor. — X. Halak 12 kor. — X. Infułat Stan. Walczyński 20 kor. — X. Wąsowicz 2 kor. — X. Józef Wilkowicz 2 kor. 60 hal. —

Mutationes inter Ven. Clerum.

Institutus et Installatus ad Canonicatum grem. Capituli Cathedr. Rmus Clar. Dr. *Stanislaus Dutkiewicz.*

Examen concursuale de scientia sc. diebus 17 et 18 maji subierunt: R. *Josephus Gawor*, R. *Adalbertus Jachna*, R. *Jos. Nowak*, *R. Stanislaus Nowak*, *R. Joan. Palka*, *R. Franc. Siedlik*, *R. Jos. Smoliński*, *R. Jacobus Urbański et R. Martinus Zaczek.*

Nominati: *R. Joannes Ciszek*, administrator in Żegocina et *R. Josephus Padykuła* administrator in Dąbrowa.

Piis ad aram precibus commendantur:

anima p. m. *Veronicae Giebułtowska*, Sanctimonialis in Claustro S. Clarae Vetero-Sandeciae, quae die 7 maji mortua est.

anima p. m. *Ludovici Kozik*, parochi in Dąbrowa, qui die 11 maji obiit. Societati precum pro felici morte **adscriptus**.

anima p. m. *Jacobi Skobel*, emer. par. in Wilkowisko, qui die 14. maji obiit. Societati precum **adscriptus**.

anima p. m. *Stanislai Januszkiewicz*, emer. par. in Łękawica. Soc. precum **adscriptus**.

anima p. m. *Bernardi Rudnik*, Sacerdotis Ordinis PP. Cisterciensium Ciricii, qui die 8. junii mortus est.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie dnia 23. czerwca 1904.

† LEON
BISKUP.

X. Władysław Chendyński
Kanclerz.

Nakładem Kleru dyecezalnego.

Drukiem Józefa Styrny w Tarnowie